

■ TRIBUNA POLITICA

Puspè in sfurzim olympic

DA SILVA SEMADENI,
CUSSEGLIERA NAZIUNALA PS/GR

Pauc sunter l'ultima terada duain votantas e votants dal Grischun puspè vuschar davart gieus olympics d'enviern. En il 2013 èn ids quests plans cun 53% cleramain da la glatscha giu – e quai sunter ina da las pli intensivass e custusas campagnas da propaganda che jau n'hai mai vivì en il Grischun. Gia en il 1980 aveva quai dà ina schlaffada: 77% avevan ditg lezza giada na a gieus olympics en il Grischun. Ma fin tar la nova emprova 2013 eran passads almain plirs decennis. Uschia è quai bain in'impertinenzia che nus stuain ir oz puspè a vuschar sin cumond da surengiu e betg pervia dad in'iniziativa dal pievel. Quai demussa pauc respect per decisiuns democraticas. Tar auters resultats da votaziun insistan ins adina sin la voluntad dal pievel. En il Grischun duai dentant vegnir midada uss ina decisiun dal pievel sunter curt temp cun ina nova votaziun. E quai era sch'ìl dossier olympic è gia vegnì inoltrà il 15 da december 2016.

Ma i dat anc auters arguments che mussan che questa votaziun è ina farsa. La candidatura «Grischun & partenaris 2026» cuntogna memia bleras nunenconuschentas. «San Murezzan 2022» era – sa re-

gurdais vus anc? – tenor ils promoturs il meglier da tut ils projects: «Gieus alvs e persistents entamez il mund alpin». Tuttina ha ditg il pievel na. Perquai han ins stuì zambregiar spert spert in auter project. Uss duain esser acceptabels era gieus decentralis, ensemble cun Turitg. Cun nizegiar infrastruttura existenta vul ins far daventar ils gieus olympics pli persistents. Ma: Co duain ins organiser gieus decentralis sche Turitg na vul betg sa participar? Turitg na vul betg esser Host City, na vul betg far part dal comité d'organisaziun, na vul betg realisar in vitg olympic, na vul betg fabritgar nova infrastruttura e vul metter a disposiziun ses implants da sport existents mo cunter pajament. La participaziun da Turitg è dentant in element fundamental dal concept da basa «Grischun & partenaris 2026». Senza Turitg dovràn ins alternativass. In plan B stuess esser enco-

nuschent gia avant la votaziun. Ma insatge uschia tshertgan ins adumbatten.

Ed ils custs? Ils vairs custs per la confederaziun, il chantun e las regions na vegnan gnanc stimads en la missiva da la regenza. L'IOC percenter sa protegia dals ristgs e pretendia ina garanzia da deficit illimitada. Studis da l'Universitad dad Oxford mussan ch'ìls preventivs primars da tut ils gieus olympics n'èn mai vegnids respectads, dentant han ins adina survalità la muntada economica da questas occurrenzass. Bleras citads e blers pajais han fatg pitras experientschas, blers lieus en Europa han per quai refusà ina candidatura. Surtut ils custs per la segirtad ed il traffic muntan grondas sfidas, anc dapli tar projects decentralis.

Ina dat nagins dubis ch'er en il 2026 ins stuess far quint malgrà las empermisschuns cuntrarias cun gieus gigantics e cun custs immens per confederaziun, chantun e regions. Per quai procura l'IOC cun sias prescripziuns. Uschia datti mo ina resposta a tut il sfurzim da surengiu: Cun in cler NA ils 12 da favrer 2017 confermain nus nossa posiziun per in svilup independent che sa basa sin nossas atgnas forzas, senza aventuras olympicas.